

LITERATOUR

Wilma Geldof

- INTERVIEW -

Je schrijft onder meer historische romans. Wat hoop je dat jongeren vandaag de dag meenemen uit verhalen over het verleden?

Ik hoop dat jullie zien dat deze verhalen óók over NU gaan!

De Tweede Wereldoorlog begon niet met gaskamers, maar met woorden: met leugens en ophitsing. Met het zaaien van angst en wantrouwen. Met het aanwijzen van zondebokken. En met miljoenen mensen die dachten: ach, zo'n vaart zal het niet lopen... 'De geschiedenis herhaalt zich niet, maar rijmt vaak wel.' (Mark Twain).

Wat voor scènes vind je het leukst om te schrijven?

De heftige scènes! Denk aan het hoofdstuk over Loetje in 'Het meisje met de vlechtjes'.

Denk aan wat Nora in 'Het meisje dat er niet mocht zijn' meemaakt na de bevrijding.

Leuk is natuurlijk niet het goede woord, maar ik hou van het intense: wanneer de woorden mij de adem benemen en ik voel dat het 'waar' is.

Er zijn ook scènes nodig om een verhaal op te bouwen: scènes die niet heftig zijn. Die vind ik veel lastiger om boeiend te houden.

Denk je tijdens het schrijven vaak aan de lezer?

Nee, ik denk aan het verhaal en aan wat het verhaal nodig heeft.

Wel hou ik bijvoorbeeld in de gaten: wat weet de lezer nu? Komt informatie te vroeg of juist te laat? Is het nog spannend voor de lezer? Op die manier denk ik aan de lezer, maar die blijft dan toch abstract.

Heeft het schrijven van boeken invloed op hoe je naar de wereld kijkt? (Zo ja, hoe?)

Lang en intensief met een onderwerp bezig zijn, beïnvloedt natuurlijk je blik op de wereld.

Maar hoe precies? Dat vind ik lastig te zeggen. Een thema dat eerst alleen in mijn hoofd bestaat, herken ik in gesprekken, zelfs op straat: ik filter van alles voor mijn verhaal.

Ik schrijf over dingen die we liever niet zien. Misschien maakt het dat ik daar in het hier en nu meer oog voor heb?

Hoe was jij op school als leerling? Was je zelf vroeger een lezer?

Ik was een ijverige leerling die constant met haar vinger in de lucht zat om vragen te stellen. Ik vroeg vaak om extra huiswerk en ik hield van lange schooldagen. Ik werkte hard zodat ik klassen kon overslaan.

Haha. Not. Ik was altijd verliefd zodat ik in elk geval een reden had om naar school te willen. Ik was verliefd op jongens die ik niet durfde aan te spreken, dat kon lang duren. Van buiten was ik stoer en onverschillig, maar van binnen behoorlijk verlegen. Mijn verliefdheden herinner ik me beter dan de lesstof. Lezen deed ik toen nauwelijks...

Schreef je dagboeken?

Jazeker. Maar over de moeilijke dingen thuis schreef ik weinig. Dat was te ingewikkeld. Het ging vooral over mijn verliefdheden.

LITERATOUR

Wie of wat wakkerde jouw leeshonger aan?

Ik was een jaar of negentien en ik was ongelukkig. Toen las ik een roman waarin de hoofdpersoon precies beschreef hoe IK mij voelde, zonder dat ik daar zelf woorden voor had. Sindsdien ben ik een lezer! Taal kan je helpen.

Wat vind jij het leukst aan een schoolbezoek en het ontmoeten van jonge lezers?

Het mooiste vind ik als jullie open durven te zijn en er een gesprek ontstaat. Dan zie ik jullie echt. Afgelopen jaar zei een leerling dat hij Hitler wel oké vond. Ik schrok! Maar het leidde tot een waardevol gesprek.

Ik vind het fijn als jullie durven vragen wat jullie echt willen weten – ook persoonlijke vragen. Vragen waar ik misschien even over moet nadenken (en misschien pas de volgende dag het werkelijke antwoord op weet).

Wat is voor jou een belangrijk thema in je boeken waar je graag met jongeren over in gesprek gaat?

Ik schrijf over thema's als beïnvloeding en uitsluiting — dat zijn onderwerpen van toen én van nu. Want heb jij je nog nooit achtergesteld gevoeld of gediscrimineerd? Zo kan een groot thema dus persoonlijk worden. Daar ga ik graag over in gesprek.

Welk advies zou je jongeren willen geven die later zelf graag willen schrijven?

Schrijf, schrijf, schrijf. Train je schrijfspieren en sta jezelf toe om rotzooi te produceren. Lees veel. En leer het vak: volg een cursus of lees over schrijven. Verwacht niet dat je eerste verhaal meteen een groot succes is. Maar ga door: als je het wilt, kun je veel bereiken.

Wat is de fijnste plek om een boek te lezen?

's Avonds in bed. Mijn telefoon ligt in de woonkamer. Er is niets meer dat moet. Er is alleen ik, het bed en het boek. (Geen ander mens op dit moment – dat scheelt. Hoewel: je kunt van alles doen in bed, maar samen lezen is ook fijn!)

LITERATOUR

Wilma Geldof

– LEESFRAGMENT –

Het leesfragment van Wilma Geldof komt uit *Het meisje dat er niet mocht zijn* en wordt aangeboden door Luitingh-Sijthoff.

De voedselbonnen had ze op verschillende adressen afgeleverd, de zak in haar rok was leeg. In haar fietstas, onder aardappelen en savooiekool, lag nog een pakket krantjes dat ze in Haarlem-zuid moest afleveren, en daarna was ze klaar.

En toen viel ze.

Vlak bij huis was het begonnen te regenen. Terwijl ze een kromgebogen man met een handkar vol melkbussen passeerde, kwam van links een vrachtwagen over de brug.

Op de zijkant het zwarte kruis met witte randen van de Wehrmacht. Van rechts of van links, de Wehrmacht had altijd voorrang.

Ze remde hard, gleed, slipte en viel. Haastig krabbelde ze overeind en trok de afgezakte rode baret weer over haar oren. De vrachtwagen reed verder over de Leidsevaart. De man met de handkar was de bocht om. En toen was er een grijsgroen uniform. Een grijsgroene veldmuts... Een Duitse soldaat!

O god, nee. De aardappelen waren uit haar fietstas gerold. De kool ook. *Abe!* wilde ze roepen. In de verte kwam hij aan gesjeesd. Toeval? Of was hij haar gevolgd om haar te beschermen?

'Alles in Ordnung?' vroeg de soldaat. Geen Duitse blafstem. Maar wél een Duitse soldaat. Hij hurkte en inspecteerde de wond op haar knie. Hij strekte zijn hand uit en raakte bijna haar knie aan.

Beter haar knie dan haar fietstassen, maar meteen riep ze: *'Nichts los!'*

Wegwezen! dacht ze paniekerig. Maar wie liet nu voedsel op straat liggen? Dat zou juist verdacht zijn. De soldaat schold op *'die verdammt gefährliche Autos'* en snapte niet dat hij zelf het gevaar was. Hij greep haar fiets bij de bagagedrager vast, trok hem overeind en duwde hem haar kant op. Ze moest het stuur wel pakken. *Abe!* dacht ze weer. Ze zag hem verstijfd van schrik op een meter of acht afstand.

De soldaat bukte om de kool en een paar aardappelen uit een plas te rapen. Ze schopte de standaard uit en graaide naar de rest. Sommige aardappelen waren te ver weggerold om direct in haar fietstas te kunnen gooien; ze liet ze in haar zakken vallen. Ondertussen moest ze de mof afleiden van haar fietstas. Nu! Maar hoe? Zijn hand bewoog er al naartoe. Naar de tas waarin hij de krantjes open en bloot zou zien

liggen. Abe stond te wijzen naar de overkant. Wat? Wat was daar dan? Het café? Wat bedoelde hij nou? Ze hield haar adem in. De hand was nog geen twintig centimeter verwijderd van haar krantjes.

De soldaat opende haar fietstas.

'Willst du etwas mit mir trinken?' vroeg ze ademloos.

Hij keek op. Verrast. En toen – zonder te kijken – liet hij de aardappelen en de kool in haar fietstas vallen.

Haastig gooide Nora de rest van de aardappelen erbij en sloot de tas.

De soldaat leunde op de bagagedrager. Beide handen op het stuk canvas tussen de fietstassen, met zijn vingers nog altijd op de tassen. Regen spatte op zijn gezicht. Hij glimlachte. *'Etwas trinken?'* herhaalde hij alsof hij zich afvroeg of hij haar goed had verstaan.

Nora voelde haar wangen kleuren. Ze had nog nooit wat met een man gedronken. Laat staan met zo'n griezel. *'Ja!'* stootte ze uit. Ze keek langs hem heen naar Abe. Die knikte hevig, hij had het gehoord.

De lach van de soldaat werd breed en eindelijk liet hij haar fiets los. Hij schudde haar de hand, gaf een snelle handkus en zei: *'Gnädige Fraülein.'*

Nora plaatste haar fiets tegen een huis. Hanneste met het slot alsof ze de fiets op slot zette, veegde stiekem haar hand af en draaide zich naar de mof.

'Entschuldigung.' Hij gebaarde naar de smalle stoep. *'Ich kann Sie nicht zuerst gehen lassen.'*

Alsof ze naast hem wilde lopen! Op ruime afstand volgde ze hem – verdwaasd. Hij ging níét de brug over, níét naar het café aan de overkant. Ze keek nog een keer om naar Abe. Hij knikte opnieuw naar haar. Ja, toch?

De soldaat droeg zwarte leren laarzen tot de knieën. Ze hoorde het tikken van de stalen nagels onder de zolen. Om

de haverklap keek hij achterom of ze hem nog volgde, en dan lachte hij.

Ze probeerde rustig te ademen. Een kop thee en een praatje. En dan gauw naar huis.

Verderop op de Leidsevaart hield de mof stil. O jee, Het Witte Paard. Het café van een NSB'er uit hun buurt. Niemand die ze kende – behalve oom Jan, de man van tante Dinie – zou hier naar binnen gaan.

De soldaat draaide zich om, lachte weer naar haar en opende de deur.

Nee! dacht ze.